

Vergaderjaar 1991–1992

22 442

Correctie en aanpassing van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (dertiende gedeelte) voor zover het fiscale wetgeving betreft en enige andere correcties

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

In het kader van de invoering van de Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. per 1 januari 1992 dient de fiscale wetgeving per diezelfde datum te zijn aangepast aan de Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. De Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (negende gedeelte) (Stb. 1989, 491) voorziet hierin.

Met name door de totstandkoming van nieuwe wetgeving waarmee bij het concipiëren van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (negende gedeelte) nog geen rekening kon worden gehouden was het noodzakelijk de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (negende gedeelte) te actualiseren. Met de wijzigingen in Hoofdstuk VII van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (dertiende gedeelte) (Stb. 1991, 199) is dit gerealiseerd.

Het voorliggende wetsvoorstel brengt voornamelijk wijziging in Hoofdstuk VII van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (dertiende gedeelte) en heeft met name tot doel om – naast het herstel van enkele onjuistheden – op zijn beurt voormeld hoofdstuk van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (dertiende gedeelte) te actualiseren in verband met nieuwe wetgeving.

Het merendeel van de voorstellen in het voorliggende voorstel van wet betreft derhalve technische en terminologische aanpassingen. De terminologische aanpassingen houden in dat:

- de term «goederen» gewijzigd dient te worden in «zaken»; de woorden «rechten die niet op goederen zijn gevestigd» gewijzigd dienen te worden in «rechten die niet op zaken betrekking hebben»;
- de termen «scheiding» en «boedelscheiding» gewijzigd dienen te worden in «verdeling» onderscheidenlijk «verdeling van een gemeenschap».

- Verwezen zij in dit verband naar Kamerstukken II 1984/85, 19 077, nr. 3, blz. 47–48 en Kamerstukken II 1985/86, 19 527, nr. 3, blz. 2.

Daarnaast bevat het voorstel een inhoudelijke aanpassing. Deze betreft een wijziging van de verrekeningsbepaling van artikel 24 van de Invoeringswet 1990 (Stb. 221) en de analoge bepaling in artikel 156a van de Algemene wet inzake de douane en de accijnzen (Stb. 1961, 31).

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om in de hoofdstukken II, IV,

VIII en X van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (dertiende gedeelte) nog enige correcties aan te brengen.

Ten slotte is van de gelegenheid gebruik gemaakt om een verzuim te herstellen in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en om twee storende fouten te verbeteren in de Wet tot aanpassing van de Wet op het consumentenkrediet aan de Boeken 3, 5 en 6 van het nieuwe B.W. alsmede enige correcties in de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (Stb. 1991, 630) en in de Wet tot aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering aan het eerste gedeelte van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 van het nieuwe B.W. (Stb. 1991, 583).

Wij wijzen erop dat bij het onderhavige voorstel van wet het dereguleringsaspect niet aan de orde komt omdat het voorstel ertoe strekt correcties en aanpassingen aan te brengen in de reeds tot stand gekomen Invoeringswetgeving nieuw B.W.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Wijzigingen in de hoofdstukken II en IV

De in hoofdstuk II en in hoofdstuk IV opgenomen wijzigingen betreffen een herstel van gebleken onjuistheden.

Wijzigingen in hoofdstuk VII

Onderdeel A, onder 1

In artikel 24, vierde lid, van de Invorderingswet 1990 (Stb. 221) is geregeld dat een gecedeerde vordering van de belastingplichtige op de ontvanger door deze laatste niet mag worden verrekend met een belastingsschuld van de belastingplichtige als hij heeft ingestemd met de cessie. Dit onderdeel strekt ertoe een dergelijke regeling ook van toepassing te doen zijn ten aanzien van een stil pandrecht dat in de plaats treedt van de fiduciaire cessie die onder het nieuw B.W. is verboden. De instemming van de ontvanger kan in dat geval worden verkregen als de pandhouder hem mededeling doet van zijn pandrecht.

Voorts zijn in artikel 24, vierde lid, de woorden «betekening van een akte van cessie» vervangen door: mededeling van de akte van overdracht. Het nieuw B.W. gaat namelijk niet meer uit van een betekening, maar van een mededeling (artikel 3.4.2.7. van het Burgerlijk Wetboek).

Onderdeel A, onder 2

De in dit onderdeel opgenomen wijziging van artikel 52, vierde lid, van de Invorderingswet 1990, strekt ertoe een omissie te herstellen. De tekst van artikel 52, vierde lid, is alsnog afgestemd op het vervallen van artikel 18 van de Invorderingswet 1990 ingevolge de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (dertiende gedeelte) (Stb. 1991, 199), Hoofdstuk VII, onderdeel C.

Onderdeel B, onder 1

De in dit onderdeel opgenomen wijzigingen betreffen het herstel van redactionele misstellingen.

Onderdeel B, onder 2

De in dit onderdeel opgenomen wijziging betreft een aanpassing aan de terminologie van het nieuw B.W.

Onderdeel C

Verwezen zij naar de toelichting op onderdeel A, onder 1.

Onderdeel D, onder 1

De technische wijziging in dit onderdeel houdt verband met de aangebrachte vernumming van het derde lid van artikel 14 tot vierde lid ingevolge de Wet van 19 juli 1991, tot wijziging van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 ter bevordering van investeringen die in het belang zijn van de bescherming van het milieu (invoering van vervroegde afschrijving voor bedrijfsinvesteringen die in het belang zijn van de bescherming van het milieu) (Stb. 425).

Onderdeel D, onder 2

De in dit onderdeel opgenomen terminologische wijziging strekt ertoe het bij de Wet van 28 december 1989 tot wijziging van de inkomstenbelasting en de vermogensbelasting (belastingheffing met betrekking tot tijdelijke genotsrechten) (Stb. 599) ingevoegde artikel 25a aan te passen aan de nieuwe terminologie van het nieuwe B.W.

Onderdeel D, onder 3

De technische en terminologische wijzigingen in dit onderdeel houden verband met:

- de vernumming van het zesde lid van artikel 36 tot achtste lid ingevolge de Wet van 4 juli 1990 tot wijziging van de inkomstenbelasting en de loonbelasting (aftopping reiskostenforfait) (Stb. 355);
- de toevoeging van een zevende lid aan artikel 36 ingevolge de Wet van 28 december 1989 tot wijziging van de inkomstenbelasting en de vermogensbelasting (belastingheffing met betrekking tot tijdelijke genotsrechten) (Stb. 599) in samenhang met de vernumming van dit zevende lid tot negende lid bij de Wet van 4 juli 1990 (Stb. 355);
- de toevoeging van een nieuw tweede lid aan artikel 38 ingevolge de Wet van 28 december 1989 (Stb. 599);
- de wijziging van artikel 39 ingevolge de Wet van 7 maart 1991 tot wijziging van de inkomstenbelasting (beperkte reparatie van het regime inzake de winst uit aanmerkelijk belang) (Stb. 94).

Inzake de laatstvermelde wijziging zij nog het volgende opgemerkt. In de huidige redactie van artikel 39, derde lid, laatste volzin, wordt gesproken van aandelen waaraan andere dan vermogensrechtelijke aanspraken zijn verbonden. Hiermee wordt blijkens de parlementaire geschiedenis (Kamerstukken I, 1990/91, 21 033, nr. 118, blz. 4) onder meer bedoeld op aandelen die zich van «gewone» aandelen onderscheiden door de aanwezigheid van niet-vermogensrechtelijke aanspraken als bijvoorbeeld een benoemingsrecht of het recht de naam van het bedrijf te mogen bepalen. In het nieuw B.W. wordt het begrip «vermogensrechten» gedefinieerd (artikel 3.1.1.5 van het Burgerlijk Wetboek). Deze definitie is zo ruim dat daaronder ook de hiervoor genoemde nietvermogensrechtelijke aanspraken zouden kunnen vallen. Met de bedoeling van artikel 39, derde lid, laatste volzin, is dit uiteraard niet in overeenstemming. Derhalve wordt thans voorgesteld niet langer te spreken over «vermogensrechtelijke aanspraken» maar over rechten «welke direct verband houden met de gerechtigdheid tot de winst».

Onderdeel E

De in dit onderdeel opgenomen terminologische wijzigingen en een technische wijziging houden verband met de bij de Wet van 28 december 1989 tot wijziging van de inkomstenbelasting en de vermogensbelasting (belastingheffing met betrekking tot tijdelijke genotsrechten) (Stb. 599) aangebrachte wijzigingen, waarbij:

- aan artikel 6 een tweede lid is toegevoegd;
- artikel 9, derde lid, is vernummerd tot vierde lid;
- de tekst van artikel 10, tweede lid, is vervangen.

Onderdeel F

De in dit onderdeel opgenomen wijziging betreft een herstel van een misstelling in de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (dertiende gedeelte). De wijziging strekt ertoe om de wijziging van artikel 14 alsnog af te stemmen op de tekst zoals deze luidt ingevolge de Wet invoering en aanvulling van de vereenvoudiging van de tariefstructuur in de loon- en inkomstenbelasting en wijziging van de regeling betreffende aftrekposten (Stb. 1989, 123).

Onderdeel G, onder 1

Naar huidig recht kan onder afstand van rechten ook de opzegging worden begrepen. Aangenomen wordt dat afstand eenzijdig en vormvrij kan geschieden. Het nieuw B.W. noemt aangaande de wijze van tenietgaan van beperkte rechten naast afstand onder meer ook opzegging. Afstand van een beperkt recht wordt een tweezijdige rechtshandeling welke overeenkomstig de overdracht van het goed waarop het rust dient te geschieden. In verband daarmee is in het nieuw B.W. het begrip opzegging van beperkte rechten ingevoerd voor de eenzijdige rechtshandeling. Dit betekent dat naast afstand thans opzegging uitdrukkelijk dient te worden vermeld.

Onderdeel G, onder 2

De in dit onderdeel opgenomen terminologische wijziging strekt ertoe een omissie te herstellen.

Onderdeel H

De in dit onderdeel opgenomen wijziging strekt ertoe artikel 5 van de Kostenwet te laten vervallen. Dit artikel bevat de tarieven die aan een bewaarder zijn verschuldigd voor de bewaring van in beslag genomen zaken. Artikel 5, eerste lid, onderdeel a, bevat het tarief in het geval tot bewaarder is aangesteld de bewoner of mede-bewoner van het huis of gebruiker of mede-gebruiker van de plaats waar de inbeslagneming is geschied. Het eerste lid, onderdeel b, bevat het tarief in de andere gevallen van bewaring. Het tweede lid van artikel 5 bepaalt dat aan de bewaarder geen loon toekomt indien hij bij de bewaring van de goederen belang heeft of in enige andere betrekking met de bewaring is belast. Het bepaalde in het eerste lid, onderdeel a, en het tweede lid, houdt verband met de thans in artikel 450 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (verder WBRV) opgenomen verplichting om bij beslag steeds een bewaarder over de in beslag genomen zaken aan te stellen. In het kader van het nieuw B.W. vervalt per 1 januari 1992 deze verplichting (artikel V van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 Nieuw B.W. (eerste gedeelte) (Stb. 1986, 295). Om die reden bestaat aan het bepaalde in artikel 5, eerste lid, onderdeel a, en het tweede lid dan ook geen behoefte meer.

Met betrekking tot artikel 5, eerste lid, onderdeel b, wordt opgemerkt dat dit onderdeel in de praktijk nimmer toepassing vindt. Deze bepaling ziet met name op «professionele» bewaarders. Een bewaarloon van f 15 per dag zoals in deze bepaling is voorgeschreven is in de huidige tijd niet meer realistisch. In het zeer geringe aantal gevallen waarin een professionele bewaarder wordt ingeschakeld wordt thans reeds het reële loon dat de professionele bewaarder in rekening brengt op de voet van artikel 6 van de Kostenwet op de belastingschuldige verhaald.

Tegen deze achtergrond bezien kan het onderhavige artikel 5 in zijn geheel vervallen.

Voor beslagen gelegd voor 1 januari 1992 geldt ingevolge artikel 18 Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (twaalfde gedeelte) (Stb. 1991, 198) dat artikel 5 nog van toepassing blijft.

Onderdeel I

De in dit onderdeel opgenomen technische wijziging houdt verband met de wijziging van artikel 28, tweede lid, aanhef, bij de Wet van 21 juni 1990 tot wijziging van de vennootschapsbelasting met betrekking tot het regime voor beleggingsinstellingen (Stb. 331).

Onderdeel J

De wijzigingen welke in dit onderdeel zijn opgenomen houden verband met:

- de bij Wet van 20 juni 1990 tot wijziging van de Wet op belastingen van rechtsverkeer (aanpassing van de assurantiebelasting aan de tweede coördinatie-richtlijn schadeverzekering) (Stb. 332) aangebrachte wijziging van artikel 21;
- het bij Wet van 21 juni 1990 tot wijziging van de Wet op belastingen van rechtsverkeer (afschaffing beursbelasting) (Stb. 334) vervallen zijn van artikel 41.

Wijzigingen in hoofdstuk VIII

In dit onderdeel is een omissie hersteld. De woorden «in naam van de Koning» in artikel 135, derde lid, zijn geschrapt omdat zij overbodig zijn naast het nieuwe artikel 430, tweede lid, WBRV (Stb. 1986, 295). Ook kan de vermelding in dat lid van het recht de goederen zonder vonnis aan te tasten vervallen omdat een en ander thans geregeld wordt in artikel 14 van de Invorderingswet 1990, zoals dat in Hoofdstuk VII, onder C, van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (dertiende gedeelte) wordt aangepast (vgl. Kamerstukken II 1989/90, 21 418, nr. 3, blz. 14).

De verwijzing in het vierde lid naar artikel 18 van de Invorderingswet 1990 kan vervallen omdat dat artikel vervalt ingevolge de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (dertiende gedeelte), hoofdstuk VII, onder C.

Wijzigingen in Hoofdstuk X

De wijziging van Hoofdstuk X, artikel I, onderdelen D en E, strekt er in de eerste plaats toe een omissie te herstellen. Alsnog wordt in artikel 39 van het overgangsrecht in de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 Nieuw B.W. (twaalfde gedeelte) (Stb. 1991, 198) voorzien in een overgangsbe-
paling met betrekking tot een gelegd bodembeslag ingevolge artikel 156 van de Algemene wet inzake de douane en de accijnzen.

Voorts is de formulering van het artikel vereenvoudigd doordat in de tekst is uitgegaan van het inmiddels in werking getreden zijn dan de Invorderingswet 1990 (Stb. 221). Met de formulering «deze wet» in artikel 39, tweede lid, wordt bedoeld: de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 Nieuw B.W., zoals deze uiteindelijk zal luiden.

Artikel II

In de Invoeringswet Boek 8 B.W., tweede gedeelte (Stb. 1990, 379) was verzuimd in artikel 635 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering artikel 1002 van Boek 8 te nemen, zoals dat wel was gebeurd in artikel 634 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel V

In dit artikel is een samenloopbepaling opgenomen met het voorstel van wet 21 198 inzake wijziging van het fiscale regime voor onderhoudsvoorzieningen en spaarvormen alsmede van het fiscale regime voor verzekeraars en directiepensioenlichamen.

De opgenomen aanpassingen betreffen zuiver technische en terminologische wijzigingen.

Artikel VI, derde en vierde lid

De bepalingen in het derde en vierde lid zijn een aanvulling op artikel XIX van het zevende gedeelte van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 (Stb. 1989, 616). Gebleken is dat ook buiten de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 naar het nieuwe vermogensrecht verwezen is zonder dat in een speciale vernummeringsbevoegdheid was voorzien. Genoemd kan worden de Wet commissies standaardregelingen (Stb. 1989, 567).

De Staatssecretaris van Financiën,
M. J. J. van Amelsvoort

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin